

e ditorial

Michal Miovský

Vážení čtenáři,

uzavíráme publikační rok 2008 čtvrtým číslem Adiktologie. Jeho asi nejvýraznější část tvoří kolekce fotografií, kterými jsme se za redakci časopisu rozhodli uctít výročí úmrtí Jaroslava Skály. Rád bych zde poděkoval paní Maťové za její obětavou pomoc a podporu při sestavování kolekce fotografií a za jejich poskytnutí redakci časopisu. Některé z těchto fotografií jsou známé a již byly otištěny, jiné budete mít možnost vidět poprvé. Fotografie se současně zdařile doplňují se vzpomínkovým textem Jany Novotné, který je věnován spolupráci s Jaroslavem Skálou, a chci za tento text pro Adiktologii Janě poděkovat. Možná je to současně celé i tak trochu symbolické, neboť čtvrté číslo časopisu uzavírá jednu velkou etapu v jeho existenci a rok 2008 byl v tomto směru mezníkem v mnoha oblastech.

Stejně jako programy a organizace se také časopis dostal v průběhu roku 2008 do velkých ekonomických problémů. V tomto smyslu jsme vzájemně svázáni a obecný stav nedostatku finančních prostředků v oboru je patrný i zde. Podrobněji se bude šéfredaktor prof. Tomáš Zima věnovat tomuto tématu v editorialech čísla 1/2009, kde s ním budu podrobněji reflektovat nové vize časopisu a jeho sepětí s vývo-

jem našeho oboru. Nicméně je nyní vhodné alespoň krátce zmínit rok 2008. Postupné zdražování všech vstupů vede samozřejmě k celkovému zvýšení nákladů na vydávání časopisu. Dařilo se nám ve výkonné redakci poslední 4 roky neustále pracovat na efektivnější a úspornější podobě existence časopisu. Podařilo se nám postupně snižovat náklady všude, kde to jen trochu šlo. V roce 2008 jsme se však dostali již víceméně na úplnou hranu a nedokázali jsme již identifikovat nic, z čeho by bylo možné slevit a současně zachovat časopis v dosavadní podobě. Proto od poloviny roku 2008 pracujeme na novém řešení, kterým je změna práce výkonné redakce a plná profesionalizace chodu časopisu. K tomu nás víceméně tlačila již také samotná reforma hodnocení odborných časopisů, o které jsme Vás již informovali. Spojili jsme tak obě linie dohromady a vytvořili nový model řízení a logistiky v práci s Vašimi texty, systém oponentního řízení, korektur atd. Současně jsme se rozhodli pro radikální řešení grafické stránky časopisu. Přestože jsme od Vás měli mnoho pozitivních ohlasů a v zahraničí se na odborných fórech časopis také líbil, nelze současnou podobu udržet. Držíte tak v rukou historicky poslední číslo časopisu, které je tištěné na tomto papíře a které má dvě barvy uvnitř. Od příštího roku bude mít

časopis zcela novou „tvář“, která bude elegantní, praktická a především ekonomicky méně nákladná. Ačkoli hledím s trochou nostalgie na těch osm ročníků zabírajících již slušné místo v knihovně, tak musím na druhou stranu s uspokojením konstatovat, že nová „tvář časopisu“ bude důstojným pokračováním a neslevili jsme zase tak zásadně z toho, aby náš časopis nadále dobře reprezentoval obor, jasně se odlišoval od průměru a patřil i po grafické stránce k těm nejlepším jak u nás, tak v evropském měřítku.

Již jsem také předeslal, že rok 2008 byl pro časopis zlomový hlavně odborně, tedy z hlediska jeho odborného kreditu. To, že jsme se dostali do seznamu Rady vlády pro vědu a výzkum (RVVaV), by samo o sobě možná nemuselo být až tak zásadní, neboť se na seznam dostali téměř všichni, kteří požádali a tvrdili, že kritéria splňují. Za redakci ale mohu zodpovědně říci, že jsme hodnocení provedli detailně a poctivě a že náš časopis všechna požadovaná kritéria skutečně splnil a obstál by i při případné kontrole. To je potěšující zjištění pro obor, který má nyní ambici stanovit novou metu ve vlastním vzdělávání a dát zdravotnickému nelékařskému oboru magisterskou úroveň. Právě publikační platforma, její úroveň a propojení jak s klinikou, tak vědecko-výzkumnou základnou, jsou klíčové pro tak zásadní krok. V roce 2008 se pak na výročním zasedání International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE) v Bar Harboru (USA) podařilo udělit nový impuls procesu indexování časopisu v mezinárodních databázích a v průběhu roku 2009 bude náš časopis zařazen do databáze SCOPUS. K těmto tématům se podrobněji vrátíme ve zmíněném prvním čísle časopisu v roce 2009.

Poslední letošní číslo je vyplněno několika zajímavými texty. Určitě je velmi podnětný výstup kolegy Šefránka, který se pokusil ve velmi skromných podmínkách realizovat poměrně ambiciózní projekt a narušil

tím tak trochu stále tradovanou představu o dvou neprostupných světech mezi klinikou a výzkumnou praxí. Neméně zajímavý je článek Petry Vondráčkové zabývající se tématem nařízených léčeb, které jsou po mnoho let u nás publikačně velmi zanedbaným tématem a nikoli proto, že tématem vyřešeným. Upozornit chci také na text Jaroslava Vacka, který je výstupem jednoho z velmi progresivních výzkumných projektů a jako zemi nás posouvá opět o kus dál v oblasti harm reduction. Ačkoli se občas setkávám s překvapivými obličejí a reakcemi svědčícími o tom, že takto pojaté téma u nás opravdu zatím nezažhnázilo (i přes mnoho průkopnických pokusů některých nestátních organizací), tak jsme se tímto projektem zařadili vedle Velké Británie do malé skupiny několika zemí EU, které toto téma začínají řešit v takto komplexní podobě.

V Tišnově 10. prosince 2008